

Maandag 27 mei 2024

We vertrekken met een uur vertraging van Schiphol richting Entebbe.

Door de vertraging zijn we middernacht in het hotel, we drinken nog wat en gelukkig kon de keuken wat warme snacks voorschotelen.

Het programma komende dagen;

We gaan eerst ons lopende project in Amudat bezoeken, afsluiten en afscheid nemen.

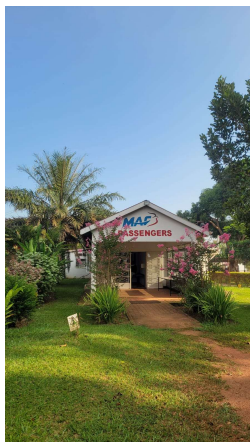
Vele jaren mochten we daar als ondernemers werken aan een betere toekomst voor de Pokot mensen.

We gaan zien hoe alles erbij ligt, het heeft de afgelopen weken veel geregend, waardoor er ook weer schade aan de landbouwgewassen is ontstaan.

Donderdag vliegen we met de MAF naar een nieuw gebied "West Nile". Daar gaan we zien of we een nieuw project kunnen oppakken voor de vluchtelingen uit Zuid Sudan (ongeveer 75.000) en de lokale kleine boeren daar.

Tweede dag:

We hebben ons gelukkig niet verslapen en direct na het ontbijt brengt Andrew (onze vaste chauffeur Chris was verhinderd) naar de Airstrip van de MAF in Entebbe.

We hebben een bekende piloot Rembrandt, die morgen zijn laatste vlucht hier heeft en dan 10 weken op verlof gaat, na twee jaar Uganda.

Alles is gewogen en eigenlijk iets te zwaar bevonden 🤖, maar goed, dat hebben we kunnen regelen. Zelfs een groot staal bord van 7 kg mag mee (kom ik later op terug). Zelfs twee heerlijke flessen wijn kreeg Gerrit mee aan boord, maar wel met enige aarzeling.

Onze ZOA chauffeurs John en Rashid staan ons op te wachten naast de Airstrip in Amudat.

Op de compound worden we door Howard met zijn hele team opgewacht en verwelkomt, incl. onze kokkin.

We drinken een bak koffie en Howard presenteert tijdens de meeting met zijn team, wat we precies gaan doen en vooral wat veiligheid betreft. (ZOA Office Amudat)

Daarna bezoeken we standaard het kantoor van de overheid en melden ons aan om diverse projecten in het district te bezoeken.

Mooi om te horen van de overheid wat er een verschil is gemaakt al de jaren die we hier nu bezig zijn, maar hij vertelde ook dat je de cultuur niet gemakkelijk verandert.

We bezochten de BISS bakkerij tegenover de compound en hoorden hoe het loopt daar, we kunnen nog wel sprongen voorwaarts maken. Gerrit helpt hen met een stuk omzet, door een grote taart te bestellen ter gelegenheid van zijn 50 jarig huwelijk.

Om 13.00 uur heeft onze kokkin een heerlijke warme lunch klaar staan. Na de lunch bezoeken we de Primary School te Nakipom in Lorre Sub-County.

We gaan bij de school de nieuwe constructie van de leraren huizen bekijken. (teachers house). Het is prachtig om te zien wat een verschil dit maakt.

Bij de school worden we verrast onthaald door de kinderen met veel gezang. Naast de school krijgen kinderen in een soort volkstuin les in het verbouwen van gewassen (mais, kool en andere groenten).

Al de nieuwe leraren (220) van dit hele district krijgen een onderkomen om zo op alle scholen les te geven. Dit is een ZOA project in samenwerking met Pharus en enkele onderdelen zijn mede gefinancierd door ons als ZOA business club. Heel mooi dat de overheid hier aan mee werkt.

We zijn 4 jaar geleden begonnen met 6500 kinderen naar school, nu zitten we op bijna 15.000. 🙏

We bezoeken een groep beekeepers die de honing verzamelen van de community. De opslagplaats is opgeleverd met eigen inleg en ondersteuning van ons als ZBA. Even een voorbeeld van één lid van de groep (een champion beekeeper); Hij heeft 40 hives, oogst 2 keer per jaar en dan ongeveer 40 kg. Honing, tegen een verkoopprijs van 6000 USD schilling per kg.

Wij en zij waren trots op het behaalde resultaat!

Eind van de middag checken we in bij ons questhouse Amu Inn, voor de meesten van ons nieuw.

We hebben nog veel te praten en te delen met elkaar, onder het genot van een ☕ (zelfs koud!)

Dag 3:

Programma:

We krijgen een formeel moment; de "Rocksfoundation" gaat het jongensgebouw (slaapgelegenheid) openen. Ze hoeven dus niet meer tijdens de schoolweek in de lokalen te slapen. 🙏.

Daarna bezoeken we een vrouwen leengroep die samen business doen en daardoor minder afhankelijk zijn van het inkomen van de man. We bezoeken de coöperatie van 500 boeren die zich met beekeeping bezig houden. Ze gaan in een speciaal daarvoor gebouwde locatie de ruwe honing veredelen tot honing in potjes, bijenwas en andere producten.

En als laatste het pilot irrigatie project waar we met behulp van zonne-energie de velden landbouwgrond besproeien.

Programma is iets omgegooid, we bezoeken eerst de coöperatie van de honing. We krijgen een demonstratie zoals ze denken dat het zou moeten. Helaas is hier geen stroom, het moet handmatig gedaan worden dat is arbeidsintensief. Wel jammer, ze hopen nu binnen een maand operationeel te zijn. Ook de bijenkasten gaan hier gemaakt en verkocht worden. Jongeren hebben daarvoor een opleiding gehad. Na vele adviezen van onze kant vertrekken we weer, met een potje honing, de label is nog in ontwikkeling. We horen dat de coöperatie in de toekomst is veilig gesteld doordat er een organisatie is die het bestuur verder gaat begeleiden als de business ambassadeurs hier stoppen.

We bezoeken de school in Karita, prachtige ontwikkeling zien we hier. Rond 900 kinderen gaan hier naar school, een hoge score in dit district. Een voorbeeld school die helemaal is aangesloten met het Solar systeem (zonnepanelen) om hen te voorzien van het nodige water. Ook het dorp is er op aangesloten.

De kinderen treden voor ons op en zingen mooie dankbare woorden.

We openen daarna het jongensgebouw geschonken door de Rocks foundation. Een speciaal daarvoor gemaakt cortenstaal bord wordt ter plekke gemonteerd op het pand. Binnen in ziet het er ook heel mooi uit, frisse bedden zonder plastic omhulsel om de matrassen!

We delen tot slot presentjes uit voor de kinderen, kortom het was een groot feest!

We bezochten de vrouwen leengroep, mooi hoe ze zich door deze business ontwikkelen en zelfstandiger worden. We bezoeken de gezamenlijke winkel.

Dag 4

We hebben bij het Amu Inn questhouse een afscheidsfeest gehouden met het team van Zoa en de dans groep. Tevens twee taarten die we bij de Biss bakkerij hadden besteld verorberd. Dat smaakte voortreffelijk.

Wel een dubbel gevoel dat we hier afscheid gaan nemen.

De donderdagmorgen gebruiken we eerst voor het ontbijt, tenminste waar het voor door moet gaan; gekookte aardappelen, ei en banaan.

Daarna bezoeken we de kerk van Jane, we worden prettig ontvangen en hebben even een mooi moment met elkaar. De banken die via de ZBA zijn geschonken staan er prima en ze zijn er maar wat blij mee.

Dan bezoeken we nog een zeer grote school in Amudat.

Er zijn 1600 leerlingen ingeschreven waarvan er 1000 naar school gaan.

Op de compound drinken we nog een bak koffie en gebruiken de lunch. Tijdens deze gelegenheid hebben we de debriefing. De piloot van MAF wordt opgehaald om een bak koffie mee te drinken en ons daarna naar Arua te vliegen.

Er worden door Jenine en Gera nog wat kleine NL presentjes gegeven aan het ZOA team.

Daar gaan we ons serieus oriënteren op een nieuw project in het West Nile gebied en dan in samenwerking met RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland).

Nog even wat gegevens vanuit het DRIVE projectplan die we hebben ontvangen van Wilfred;

Het DRIVE-project in West Nile wordt ondersteund door RVO via de Accelerated Resilient Food Systems in Africa (ARFSA) call for plans. Het project start op 1 augustus 2024 en wordt geïmplementeerd in de districten Terego en Madi Okollo. De ZBA-groep zal cruciale cofinanciering verstrekken om de interventies gericht op DRIVE-deelnemers te verdiepen en de reikwijdte van de interventies uit te breiden voor meer duurzaamheid. Het DRIVE-project wordt uitgevoerd door ZOA in samenwerking met PALM Corps en WNER. Ook is Wageningen bij dit project betrokken.

De regio West-Nijl, gelegen in het noordwesten van Oeganda, deelt de grenzen met de Democratische Republiek Congo (DRC) en Zuid-Soedan. De regio heeft ongeveer 3 miljoen inwoners, waaronder 769.828 vluchtelingen, voornamelijk uit Zuid-Soedan. Het voedselsysteem wordt gekenmerkt door traditionele kleinschalige landbouwsystemen, korte voedselvoorzieningsketens en informele markten die worden gedomineerd door spotbeurzen en lage volumes. Mondiale financieringstrends hebben de humanitaire hulp aan vluchtelingenhuishoudens verminderd, wat een cruciale uitdaging en kans vormt voor het lokale voedselsysteem. Het DRIVE-project zal werken in de vluchtelingenopvangdistricten Terego en Madi Okollo, waar ZOA Uganda een gevestigde aanwezigheid, meerdere jaren implementatie-ervaring en sterke relaties met belanghebbenden heeft.

West-Nijl wordt geconfronteerd met wijdverbreide en aanhoudende voedselonzeekerheid als gevolg van een lagere landbouwproductiviteit dan het nationale gemiddelde. Dit is te wijten aan een tekort aan land (vooral onder vluchtelingen) en een lage bodemvruchtbaarheid; niet-duurzaam landgebruik en beheer van bodemvruchtbaarheid; lage toegang tot voorlichtings- en adviesdiensten en hoge verliezen na de oogst onder kleine boeren. Klimaatshokken nemen in frequentie en intensiteit toe, terwijl kleine boeren weinig veerkracht hebben om de gevolgen ervan te verzachten of zich aan te

passen. Weinig huishoudens maken gebruik van irrigatie- en waterbeheerpraktijken. En velen hebben een laag inkomensniveau, een minimale diversiteit aan gewassen, beperkte toegang tot weersinformatie en een zwakke activabasis. Toegang tot winstgevende en levensvatbare markten voor kleine boeren blijft een uitdaging vanwege de gefragmenteerde aard van de productie, de lage toegang tot prijsinformatie, hoge transactiekosten en een gebrek aan zakelijke/marketingvaardigheden.

De meeste gastgemeenschappen in de West-Nijlregio zijn arm en voedsel onzeker. Land is de belangrijkste bron van bestaan voor de meerderheid van de gast bevolking in de regio. Zelfvoorzienende landbouw domineert in de districten, waarbij boeren voornamelijk gewassen voor consumptie produceren. Slechts 0,5% van de bevolking houdt zich bezig met commerciële landbouw. Een lage bodemvruchtbaarheid is gefragmenteerd en kleine percelen, klimaatverandering, de toestroom van vluchtelingen die de hulpbronnen onder druk zetten, slechte connectiviteit met de markt en beperkte verwerking en waardetoevoeging werden door de districtsleiders geïdentificeerd als de belangrijkste beperkingen voor beide voorgestelde districten. Het DRIVE-project zal de middenketen van het voedselsysteem versterken door de capaciteit van de boeren in de regio op te bouwen op het gebied van verwerking, handel en zakendoen/marketing.

Door een aanvulling te vormen op het door de RVO gefinancierde DRIVE-project, hebben de activiteiten die in het kader van dit project worden gefinancierd het potentieel om meer dan 12.000 kleine boeren te profiteren van toegang tot informatie over financiële diensten en verbeterde technologieën.

We gaan vanmiddag met het team van Anua aan de slag om dit te bespreken en morgen verschillende dorpen en voorgestelde projecten bezoeken.

Vervolg vierde dag:

Nadat we gisteren het project af hebben gesloten met het team in Amudat, kunnen we met elkaar vaststellen dat we op allerlei terreinen een groot verschil hebben kunnen maken.

Dus kunnen we ook met een gerust hart verder, ook nadat we horen dat de projecten over het algemeen goed worden overgedragen en dan vooral met de overheid.

We landen keurig op tijd (rond 15.00 uur) in Arua. De chauffeurs staan klaar om ons naar het ZOA district kantoor te brengen.

We maken daar voor het eerst kennis met Wilfred en het team.

De meeting is in de tuin onder de mango boom, sommigen laten het zich goed smaken, maar wel met gevaar voor eigen leven want de mango's vallen achter elkaar uit de boom.

Uitgebreid worden we ingelicht over het project van de ZBA wat komen gaat en of we ons daar in kunnen vinden. Aansluiten bij een groot project heeft voordelen en ook nadelen. De voordelen zijn samenwerken met het team, waardoor we de kosten voor een eigen project kunnen drukken. Maar daarnaast willen we eigenlijk een onderdeel van het project voor ons zelf hebben. Business Ambassadeurs willen meedenken en invloed hebben is het idee.

De discussie volgt en morgen maar eens goed ter plekke in het veld alles waarnemen.

Wat belangrijk is dat we een klik hebben met Wilfred en zijn team.

Het team hier in Arua bestaat uit 29 personen en ieder met hun eigen expertise.

Ook Wageningen is bij dit project betrokken.

Morgen een groot programma met onder meer een bezoek aan het Rhino Camp, waar circa 120.000 vluchtelingen verblijven.

Na de meeting vertrekken we naar ons hotel om in te checken en eens lekker te eten, we zijn er aan toe. Al hoewel het eten op de compound in Amudat van onze kokkin super was.

vijfde dag

Deze dag gaat ons veel indrukken geven.

Na een heerlijk ontbijt vertrekken we vroeg.

Met ons onderkomen zitten we slechts 7 km. van de grens met Congo.

Sinds 2013 werkt ZOA hier met hun projecten.

Onderweg zien we overal borden van ZOA en die behoren bij groepen boeren (25 gezinnen) die gezamenlijk aan landbouw doen. De ene groep verbouwd tomaten en anderen andere gewassen.

We zien veel cassave onderweg, als de prijs goed is gaat iedereen er mee aan de slag, waardoor er weer te veel komt en de prijs daalt. Zo gaat dat in Nederland ook.

We bezoeken de overheid voordat we het gebied in gaan.

We krijgen te horen hoe het loopt in district en verteld ons dat hij Hollanders vriendelijke mensen vindt 😊.

Hij is de baas van dit Arua district en er wonen 400.000 mensen incl. 68.000 vluchtelingen.

Ook de CAO chief Administrative Officer schuift aan en heeft veel invloed in dit district, het is een soort burgemeester.

Bijgepraat vertrekken we weer, de wegen zijn zeer slecht.

We komen aan in het Rino Camp. Daar is ook een settlement waar alle NGO 's bij elkaar op 1 terrein achter een hek zitten.

We spreken daar met Armitage Basikenia die al heel veel jaren hier werk doet.

Wat een bevlogen man, hij heeft echt een drive in zich om de vluchtelingen te helpen. We rijden het vluchtelingen kamp in. We spreken daarna met een leen groep die in 2016 uit Zuid-Sudan zijn gevlucht. We doen natuurlijk eerst een voorstel rondje.

Ze zijn in 2018 gestart en de groep bestaat nu uit 30 leden. Het bestaat uit 24 vrouwen en 6 mannen.

Ze hebben nu spaargeld van € 4000, geweldig resultaat, hun leven is hoorbaar verbeterd, met een lach op het gezicht, ze zijn zeer tevreden.

Iemand van de groep verteld haar story.

In Zuid-Sudan leerde ze de mensen net als hier in een leen groep meer persoonlijke inkomen te krijgen. Ze is gevlucht, bang voor de oorlog om haar heen. Haar gezin bestaat uit 5 kinderen en haar man, allen zijn nu hier in Uganda. De afgelopen jaren hebben ze het hier goed gehad met behulp van ZOA en de toekomst en wie weet gaan er mensen terug als dat mogelijk is.

Daarna bezoeken we een bakkerij van een jonge man, die een opleiding via ZOA heeft gehad.

Hij bakt vele soorten brood, daarna word het op de markt verkocht. Zijn winst is ongeveer € 25 per week.

Het eerste wat hij wil aanschaffen zijn mixers. Mooi zo'n ondernemer te ontmoeten.

Dan bezoeken we nog een cassave molen en een naai en brei winkel.

We zorgen voor wat omzet, weer iemand blij. Ook mogen we nog een gezin bezoeken om te kijken hoe men hier woont.

Met behoorlijk wat indrukken vertrekken we weer richting Arua om met het team te spreken.

De zesde dag

Na onze bezoeken in het veld, hebben we nu overleg met het team.

We hebben indrukken gekregen van hoe het er hier voor staat. Nu nog bespreken hoe en waar het project van de ZBA moet worden gedaan.

De discussie is prima en we gaan het iets anders aanvliegen. Mooi dat we als business ambassadeurs mee kunnen denken in het proces om uiteindelijk de mensen (vluchtelingen) hier aan een beter bestaan te helpen. Het concept voorstel zal worden aangepast en over een aantal weken kunnen we dan beslissingen nemen. We dineren met elkaar ter afsluiting in het hotel waar we zitten.

Mooi om zo af te sluiten.

Wilfred neemt ons mee naar een mooi stukje natuur "Arise Center" ongeveer een half uur rijden van Arua. Als we dat zien, is Gods schepping toch bijzonder mooi. We krijgen een mooie uitleg, hoe het hier is aangelegd en lopen dan naar een waterval. We krijgen allen een wandelstok mee ter ondersteuning.

Na de lunch gaan we met onze vaste chauffeur Chris naar Murschison Falls waar we het weekend gaan uitrusten en alles nog eens de revue laten passeren.

De zondag gebruiken we om te genieten van Gods schepping en varen met een boot de Nijl op en zien prachtige dingen.

De zevende dag:

We hebben genoten hier in Murchason parc en gingen eerst met een bootje de Nijl op om de natuur vanaf het water te bekijken en ook de waterval. Tevens hebben we via een Safari prachtige dieren gezien.

We vliegen opnieuw met de MAF naar Entebbe.

Nu staan we op het punt om met de KLM naar huis te gaan. Het is mooi geweest en we zien terug op een prachtig project bezoek.